

Tutkimuseettinen neuvottelukunta on opetus- ja kulttuuriministeriön asettama asiantuntijaelin, joka perustettiin vuonna 1991 käsittelemään tieteelliseen tutkimukseen liittyviä eettisiä kysymyksiä (asetus 1347/1991).

Neuvottelukunta edistää tutkimusetiikkaa koskevaa keskustelua ja tiedotusta Suomessa sekä seuraa alan kansainvälistä kehitystä. Se toimii aloitteentekijänä ja lausunnonantajana tutkimusetiikkaan liittyvissä kysymyksissä.

Kolmivuotiskaudeksi nimitettävä tutkimuseettinen neuvottelukunta kokoontuu 7–8 kertaa vuodessa. Sen pääsihteeri toimii Tieteellisten seurain valtuuskunnan yhteydessä Helsingissä.

www.tenk.fi

Tutkimuseettinen neuvottelukunta

1. 2. 2010 – 31. 1. 2013

PUHEENJOHTAJA

KRISTA VARANTOLA, kansleri,
Tampereen yliopisto

VARAPUHEENJOHTAJA

VEIKKO LAUNIS, professori,
Turun yliopisto

JÄSENET

MARKKU HELIN, lainsäädäntöneuvos,
oikeusministeriö

ARJA KALLIO, johtaja,
Suomen Akatemia

RIITTA KEISKI, professori,
Oulun yliopisto

TUULA PEHU, neuvotteleva virkamies, maa- ja metsätalousministeriö

IRMA MIKKONEN, yliopettaja,
Savonia-ammattikorkeakoulu

JUSSI SIMPURA, tutkimusprofessori,
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos

ARI SUOMELA, lakiasianpäällikkö,
Tekes

PIRKKO WALDEN, professori,
Åbo Akademi

PÄÄSIHTEERI

SANNA KAISA SPOOF, dosentti

Neuvottelukunnan asioita hoitaa pääsihteeri.

Pääsihteeriin voi olla yhteydessä mm. seuraavissa asioissa:

- neuvonta ja koulutus tutkimusetiikkaan liittyvissä asioissa
- ihmistieteiden eettisen ennakoarvioinnin ohjeistus
- ilmoitusten ja lausuntopyyntöjen vastaanotto hyvään tieteelliseen käytäntöön liittyvistä loukkauksista kuten vilppiepäilyistä
- tutkimusetiikkaan liittyvä kansainvälinen yhteistyö

TUTKIMUSEETTINEN NEUVOTTELUKUNTA

Mariankatu 7 C 1, 00170 Helsinki
sähköposti: tenk@tsv.fi
www.tenk.fi

pääsihteeri, puh. (09) 2286 9234
tai 050 594 1909
avustaja, puh. (09) 2286 9235

TUTKIMUSEETTINEN
NEUVOTTELUKUNTA

TIETEELLISTEN SEURAIN VALTUUSKUNTA
Vetenskapliga samsfundens delegation

Opetus- ja
kulttuuriministeriö

TUTKIMUSEETTINEN NEUVOTTELUKUNTA

KUVAT: JARI LOISA / TSV, ULKOASU: TEEMU POKELA, PAINO: VAMMALAN KIRJAPAINO OY

Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausten käsitteleminen -ohjeistus

TUTKIJAN AMMATTITAITO voidaan jakaa kunkin tieteenalan edellyttämään tiedolliseen ja tutkimuskäytäntöjen tekniseen hallintaan sekä ammattietiikkaan, jotka yhdessä muodostavat hyvän tieteellisen käytännön. Vastuu hyvän tieteellisen käytännön noudattamisesta kuuluu koko tiedeyhteisölle.

Neuvottelukunta on vuonna 2002 laatinut yhteistyössä suomalaisen tiedeyhteisön kanssa tutkimuseettiset ohjeet hyvästä tieteellisestä käytännöstä ja sen loukkausten käsittelemisestä. Ohjeiden tavoitteena on tieteellisen epärehellisyyden ennaltaehkäiseminen kaikissa tutkimusta harjoittavissa organisaatioissa kuten yliopistoissa, ammattikorkeakouluissa ja tutkimuslaitoksissa. Koko tiedeyhteisö on vapaaehtoisesti sitoutunut ohjeisiin. Niiden tehokkuus riippuu myös korkeakoulujen peruskoulutuksesta sekä tutkijan uran eri vaiheissa saadusta tutkimuseettisestä koulutuksesta ja ohjauksesta tutkimusyhteisöissä.

Hyvän tieteellisen käytännön loukkauksia ovat:

- piittaamattomuus hyvästä tieteellisestä käytännöstä
- vilppi tieteellisessä toiminnassa (tieteellisen tiedon sepittäminen, vääristely, luvaton lainaaminen ja anastaminen).

Käsiteltäessä hyvän tieteellisen käytännön loukkaamista koskevia epäilyjä seurataan tutkimuseettisen neuvottelukunnan antaman ohjeistuksen mukaista 12-portaista menettelytapaohjetta.

Vilppiepäilyyn liittyvä tutkinta suoritetaan siinä organisaatiossa, jossa ao. tutkimus on tekeillä tai tehty. Epäilty tai epäilyn esittäjä, joka on tyytymätön noudatettuihin menettelytapoihin, voi pyytää asiasta lausuntoa tutkimuseettiseltä neuvottelukunnalta.

LISÄÄ AIHEESTA:

- Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausten käsitteleminen -ohjeistus www.tenk.fi/HTK/htkfi.pdf.
- Ohjeistukseen sitoutuneet organisaatiot www.tenk.fi/HTK/allekirjoittajat.pdf

Humanistisen, yhteiskuntatieteellisen ja käyttäytymistieteellisen tutkimuksen eettiset periaatteet

TUTKIMUSEETTINEN NEUVOTTELUKUNTA on lisäksi antanut vuonna 2010 ohjeistuksen humanistisen, yhteiskuntatieteellisen ja käyttäytymistieteellisen tutkimuksen eettisistä periaatteista sekä ehdotuksen eettisen ennakoarvioinnin järjestämiseksi näillä aloilla. Ohjeistukseen ovat jo sitoutuneet lähes kaikki alalla toimivat korkeakoulut ja tutkimuslaitokset Suomessa.

Ihmistieteisiin luettavaa tutkimusta koskevia eettisiä periaatteita ovat tutkittavien

- itsemääräämisoikeus
- vahingoittamisen välttäminen
- yksityisyys ja tietosuojat

Ehdotus eettisestä ennakoarvioinnista ihmistieteiden alalla

IHMISTIETEELLISESSÄ TUTKIMUKSESSA eettiset kysymykset painottuvat tutkijan ja tutkittavan kohtaamiseen, johon voi sisältyä ennakoimattomia tekijöitä. Tutkija vastaa aina itse tutkimuksensa eettisistä ja moraalisisista ratkaisuista.

Eettisellä ennakoarvioinnilla tarkoitetaan tutkimussuunnitelman arviointia tieteenalakohtaisten eettisten käytänteiden mukaisesti painottuen tutkimuksesta tai sen tuloksista tutkitavalle mahdollisesti koituvan haitan ennakointiin. Ennakoarviointi koskee vain tarkoin määriteltyjä tutkimusasetelmia. Ennakoarviointi voidaan toteuttaa myös, jos tutkimuksen julkaisufoorumi, rahoittaja tai kansainvälinen yhteistyötaho sitä edellyttää.

Humanistisen, yhteiskuntatieteellisen ja käyttäytymistieteellisen tutkimuksen eettisiin ohjeisiin sitoutuminen perustuu vapaaehtoisuuteen ja sisältää veloitteen järjestää tutkimuksen eettinen ennakoarviointi tutkimuseettisen neuvottelukunnan ehdottamien periaatteiden mukaisesti.

LISÄÄ AIHEESTA:

- Humanistisen, yhteiskuntatieteellisen ja käyttäytymistieteellisen tutkimuksen eettiset periaatteet ja ehdotus eettisen ennakoarvioinnin järjestämiseksi www.tenk.fi/ennakoarviointi/eettisetperiaatteet.pdf
- Ohjeistukseen sitoutuneet organisaatiot www.tenk.fi/ennakoarviointi/sitoutuneet.pdf

